

НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

РІШЕННЯ № 1934

25.11.2021

м. Київ

Протокол № 32

Про призначення позапланової безвізної перевірки
ТОВ «НАШ 365», м. Київ
(НР № 01544-м від 08.11.2019,
спутникове ТБ, логотип: «НАШ»)

До Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада) надійшло звернення ГО «Детектор Медіа» (вх. № 24/873 від 14.09.2021) з інформацією про трансляцію 02.09.2021 в ефірі ТОВ «НАШ 365», м. Київ, передачі «Важливе», під час якої гостем студії Євгеном Мураєвим були поширені расистські висловлювання.

З метою перевірки інформації, викладеної у зверненні ГО «Детектор Медіа» (вх. № 24/873 від 14.09.2021), було здійснено моніторинг телепрограми ТОВ «НАШ 365», м. Київ.

За результатами моніторингу телепрограми ТОВ «НАШ 365», м. Київ (ліцензія на мовлення НР № 01544-м від 08.11.2019), зафіксовано пряму трансляцію передачі «Важливе» 01.09.2021 (у часовому проміжку з 21:01 до 23:03) та повтор передачі 02.09.2021 (у часовому проміжку з 02:16 до 04:18).

Темою передачі був візит Президента України Володимира Зеленського до США та зустріч з Президентом США Джо Байденом. У першій частині передачі за участю ведучого Максима Назарова і гостей: Євгена Мураєва, Сергія Тарана обговорювався ряд питань, включаючи міжнародну політику й намагання України стати частиною ЄС та НАТО. При цьому висловлювання Євгена Мураєва були спрямовані на висвітлення негативних, на його думку, наслідків приєднання до ЄС.

Моніторингом зафіксовано фрагмент передачі, що містить висловлювання (пряма трансляція 01.09.2021 у проміжок часу між 21:54 та 21:56, повтор передачі 02.09.2021 у проміжок часу між 03:09 та 03:11):

Є. Мураєв: «...*Так я Вам могу сказать, что Европа вся разная. И там, на самом деле, не так сладко, как Вы рассказываете. И Париж ужасный. Извините, он чёрный. И там просто страшно спускаться в метрополитен. И там ужасное классовое неравенство. И там есть магазины просроченных товаров, и туда стоят очереди*».

С. Таран: «*Що означає «чорний» Париж?*».

Є. Мураєв: «*Насыщенный афроамериканцами*».

С. Таран: «*А Ви в цьому бачите проблему?*».

Є. Мураєв: «*Да, я вижу в этом проблему. Я вижу в этом проблему. Я вижу там трудовых мигрантов, которые не ассимилируют. Я вижу, как в Германии нападают на женщин...*».

М. Назаров: «*Вы видите проблему русских в Украине?*».

Є. Мураєв: «*Я вас не перебивал. Просто повторяю, что вы, наверное, дорогие украинцы, к этому не готовы. И я могу сказать, что Брюссель превратился просто в мусульманскую какую-то Мекку, хиджабы. Достаточно страшно и некомфортно там находиться. Если вы говорите о мировом терроризме*».

С. Таран: «*Ну бизнес Вам комфортно вести? В Росії Ви чомусь бизнес не хотите вести?*».

Є. Мураєв: «*Это первое. Второе. По поводу сильных свобод. Вы, наверное, видели, как били людей палками в Каталонии. Вы, наверное, видели, как разгоняли желтые жилеты. Я вам могу сказать... а Венгрия и Словакия вообще не сильно далеко от нас ушли... объективно. Вот говорить о том, что у них высокий уровень жизни... ну тоже нельзя. И я могу сказать, что после вступления в Европу Словакия, наверное, 20 лет стояла на паузе. Только потом решили, что там будут размещаться серьезные автопроизводства, и начали увеличивать ее транзитный потенциал. Да, Словакия через 20 лет начала меняться. Могу констатировать как факт. Но для того, чтобы, действительно, стать частью Евросоюза, нужно, как минимум, подтянуть свой потенциал...*».

У своїй промові Євген Мураєв використав слово «чорний», як негативну характеристику міста Парижа, вказавши на частину населення французької столиці, яке етнічно походить з африканського континенту, що має прояви расизму. Використання подібних висловлювань, як критерію оцінки для осіб чи групи осіб, можна вважати проявом презирства, приниження та зверхнього стереотипного уявлення в контексті їх етнічного походження.

У висловлюванні Є. Мураєва щодо мусульман та приналежності їх до світового тероризму простежується стигматизація (стереотипізація), оскільки встановлюється прямий зв'язок між належністю до певної релігії та терористичними діями. В цьому контексті можна говорити про «ісламофобію» як прояв ворожого ставлення до осіб за ознакою сповідування ісламської релігії, а саме упередження, ненависть або страх.

Таким чином, у висловлюваннях Є. Мураєва наявні прояви розпалювання ворожнечі: створення негативного образу та твердження про кримінальність релігійної групи, формування та закріплення негативного стереотипу, негативного образу раси, релігії, приписування ворожих дій і небезпечних намірів певній релігії, твердження про агресивні дії чи наміри осіб за ознаками приналежності до тієї чи іншої раси, кольору шкіри чи релігійної групи.

З боку ведучого телеканалу не було спроби збалансувати однобічність висловленої Є. Мураєвим під час інтерв'ю позиції, зокрема, і за допомогою поставлених запитань, журналістських коментарів, реплік та зауважень. ТОВ «НАШ 365», м. Київ, в особі ведучих та редакційного контролю не вжили достатніх заходів для припинення правопорушення в прямому ефірі, а

трансляція передачі у запису зробила озвучену мову ворожнечі повторною та поглибила ознаки порушення вимог законодавства щодо обов'язків телерадіоорганізації не допускати використання телерадіоорганізації для закликів до розв'язування агресивної війни або її пропаганди та/або розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, перевіряти достовірність поширеної інформації. Слід наголосити, що повторна трансляція передач у запису передбачає можливість перевірки достовірності поширеної інформації, обов'язок творчих працівників перевіряти достовірність і об'єктивність поширюваного контенту, не допускати поширення інформації, яка має ознаки розпалювання ворожнечі.

Рівень деструктивного впливу публічного виступу Є. Мураєва на глядацьку аудиторію є значним, оскільки промова політика трансливалась в ефірі телеканалу «НАШ», який здійснює телевізійне супутникове мовлення у некодованому вигляді та покриває сигналом значну територію не тільки України, але й країн Європи, європейську частину Російської Федерації, програма ретранслюється провайдерами програмної послуги по всій території України, що робить телеканал та будь-який мовленнєвий акт, поширений у програмі, загальнодоступним для багатомільйонної аудиторії, яка на цій території мешкає. А відтак вплив публічного виступу Євгена Мураєва, який містить ознаки розпалювання релігійної та расової ворожнечі, на телевізійну аудиторію може бути цілком прогнозованим та більш значним, ніж подібні висловлювання непублічних осіб. Зазначимо, що Є. Мураєв – відомий політичний і громадський діяч, лідер політичної партії, народний депутат України VII та VIII скликань, депутат Харківської обласної ради двох скликань, є впливовою особою для певної частини жителів та телеглядацької аудиторії України. Будь-який жанр і формат передач не позбавляє працівників телерадіоорганізацій обов'язку дотримуватись норм законодавства щодо припинення правопорушення в ефірі. До передач інформаційного жанру встановлено особливі вимоги, оскільки глядач має право на отримання достовірної, об'єктивної, збалансованої інформації.

Телекомпанія ТОВ «НАШ 365», м. Київ, може не асоціювати себе з висловлюваннями Є. Мураєва, проте ліцензіат надав платформу зазначеному політику для поширення поглядів, які розпалюють ворожнечу та ненависть в Україні як у режимі прямої трансляції, так і повторної трансляції у запису.

Таким чином, трансляція 01.09.2021 та 02.09.2021 в ефірі ТОВ «НАШ 365», м. Київ (ліцензія на мовлення НР № 01544-м від 08.11.2019) передачі «Важливе» містить ознаки порушення вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення»:

- абзацу четвертого частини другої статті 6 (Не допускається використання телерадіоорганізацій для: закликів до розв'язування агресивної війни або її пропаганди та/або розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті);

- пункту а) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії).

Розглянувши звернення ГО «Детектор Медіа» (вх. № 24/873 від 14.09.2021), а також результати моніторингу телепрограми за 01.09.2021 та 02.09.2021, керуючись частиною першою статті 70 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», статтею 13 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», абзацами третім, четвертим, пункту 3 розділу III Інструкції про порядок здійснення моніторингу телерадіопрограм, проведення перевірок телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги, оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, затвердженої рішенням Національної ради від 08.02.2012 № 115, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24.02.2012 за № 313/20626 (у редакції рішення Національної ради від 09.11.2017 № 2127 (із змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.12.2017 за № 1468/31336), Національна рада

ВИРІШИЛА:

1. Призначити позапланову безвизну перевірку діяльності ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «НАШ 365», м. Київ (НР № 01544-м від 08.11.2019), з метою перевірки дотримання вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення»:

- абзацу четвертого частини другої статті 6 (Не допускається використання телерадіоорганізацій для: закликів до розв'язування агресивної війни або її пропаганди та/або розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті);

- пункту а) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії).

2. Встановити строк проведення перевірки – з 10.12.2021 по 24.12.2021 включно.

3. Зобов'язати ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «НАШ 365», м. Київ, у термін до 15.12.2021 надати Національній раді шляхом надсилання на адресу: вул. Прорізна, 2, м. Київ, 01601, документи та матеріали, необхідні для проведення перевірки:

- фотокопію (ксерокопію) журналу обліку передачі за 01.09.2021 та 02.09.2021, завірену підписом керівника та печаткою телекомпанії;

- завірену керівником копію сітки мовлення за 01.09.2021 та 02.09.2021 включно із розподілом передач відповідно до програмної концепції мовлення;

- завірену керівником копію редакційного статуту телекомпанії.

4. Рекомендувати ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «НАШ 365», м. Київ, у термін до 15.12.2021 надати Національній раді письмові пояснення, а також матеріали та документи, які сприятимуть об'єктивній оцінці діяльності телекомпанії.

5. Відділу забезпечення проведення перевірок управління контролю та аналізу телерадіомовлення підготувати проєкт наказу на проведення позапланової безвизної перевірки.

6. Виконання цього рішення покласти на управління контролю та аналізу телерадіомовлення, управління представників Національної ради.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національної ради М. Онопрієнка.

Голова /підпис/ **Ольга ГЕРАСИМ'ЮК**

Відповідальний секретар /підпис/ **Юрій ЗІНЕВИЧ**